

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu v oblasti vnějších hranic a víz

COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD),

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Azylový a migrační fond

COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD),

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o obecných ustanoveních ohledně Azylového a migračního fondu a ohledně nástroje pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí

COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD),

návrhu nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí

COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD)

(2012/C 299/20)

Zpravodaj: **pan PARIZA CASTAÑOS**

Dne 16. února 2012 se Rada, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu v oblasti vnějších hranic a víz

COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD)

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Azylový a migrační fond

COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD)

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o obecných ustanoveních ohledně Azylového a migračního fondu a ohledně nástroje pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí

COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD)

nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se jako součást Fondu pro vnitřní bezpečnost zřizuje nástroj pro finanční podporu policejní spolupráce, předcházení trestné činnosti, boje proti trestné činnosti a řešení krizí

COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD).

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 28. června 2012.

Na 482. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 11. a 12. července 2012 (jednání dne 11. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 133 hlasy pro, 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Obecné připomínky

1.1 Návrhy rozpočtu pro oblast vnitřních věcí, které předložila Evropská komise na období let 2014–2020, jsou zásadní pro budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva a rovněž pro otevřenější, bezpečnější a solidárnější Evropu. EHSV podporuje posílení podílu Azylového a migračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost v rámci rozpočtu.

1.2 Výbor je toho názoru, že Evropská unie představuje pro tyto politiky značnou přidanou hodnotu, neboť v takových oblastech, jakými jsou řízení migračních toků, azylová politika a bezpečnostní hrozby, nemohou členské státy jednat samy.

1.3 Výbor podporuje návrh Komise, podle něhož by mělo být řízení prováděno společně a měl by být zaveden přístup zaměřený na dosahování výsledků, a to zaváděním víceletých

programů v rámci politického dialogu na vysoké úrovni, aby se zajistilo, že vnitrostátní programy budou v souladu s politickými cíli a prioritami EU.

1.4 Za zásadní považuje, aby všechny financované iniciativy vycházely z politik (cílů týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva), aby představovaly přidanou evropskou hodnotu a přispívaly k plnění politických cílů EU.

1.5 EHSV vítá snahu Evropské komise o zjednodušení finančních nástrojů vytvořením dvou fondů, z nichž jeden se týká azylové a migrace⁽¹⁾ a druhý vnitřní bezpečnosti⁽²⁾; tyto fondy jsou doplněny horizontálním nařízením obsahujícím soubor společných ustanovení o programování, informování, finančním řízení, kontrole a hodnocení⁽³⁾.

1.6 EHSV podporuje zavedení společného horizontálního rámce, kterým se dosáhne výrazného zjednodušení stávajícího systému, pružnějšího finančního řízení i jeho provádění a rovněž posílení systému monitorování a hodnocení.

1.7 EHSV podporuje návrh Komise stanovit pro rozdělování finančních prostředků mezi státy jednu základní částku a další proměnlivou či flexibilní.

1.8 Je třeba zlepšit systémy pro hodnocení výsledků tím, že se budou používat vhodné ukazatele; za tím účelem bude nutné zafinancovat nezávislé zprávy výzkumných středisek a organizací občanské společnosti.

1.9 Výbor souhlasí s tím, aby byly národní programy založeny na zásadě partnerství, ale domnívá se, že je třeba zlepšit systémy účasti všech partnerů: vnitrostátních, regionálních a místních orgánů a organizací občanské společnosti a sociálních partnerů. Zásada partnerství musí být uvedena v nařízeních, aby nebyla závislá na vnitrostátních normách a postupech.

1.10 EHSV, který spolupracuje s dalšími institucemi EU na rozvoji imigračních a azylových politik, se angažuje zvláště v činnosti Evropského fóra pro integraci. Proto upozorňuje na zvláštní význam Azylového a migračního fondu pro integraci přistěhovalců a uprchlíků a domnívá se, že integrační politiky je nutné doplnit také o prostředky z Evropského sociálního fondu.

1.11 Výbor navrhuje, aby byly navýšeny finanční prostředky určené pro „opatření Unie“, jelikož mají vysokou přidanou hodnotu evropského charakteru. Na tato opatření je nutné věnovat 20 % prostředků fondu a Komise musí navázat dialog s EHSV a s Azylovým a migračním fondem, s ohledem na to, že tímto finančním nástrojem se musí posílit činnosti fóra a podpořit evropské sítě občanské společnosti a sociálních partnerů.

1.12 EHSV navrhl, aby byla na vnitrostátní, regionální a místní úrovni zřízena fóra a platformy, do nichž by byly zapojeny organizace zastupující přistěhovalce a další organizace občanské společnosti. Tyto činnosti musí být financovány z prostředků Azylového a migračního fondu.

1.13 EHSV má za to, že integrační politiky, zaměřené na snížení sociálního vyloučení evropských občanů, menšin a přistěhovalců, je třeba doplnit finančními prostředky z Evropského sociálního fondu.

1.14 Evropa musí razantně zareagovat na vzestup projevů rasismu a xenofobie vůči přistěhovalcům. Unijní instituce musí proti takovému jednání a ideologiím velmi aktivně vystupovat.

1.15 V rámci všech opatření financovaných z Azylového a migračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost je třeba v plné míře zaručit ochranu lidských práv a dodržování Listiny základních práv.

1.16 Výbor si přeje, aby byla zlepšena rovnováha mezi svobodou a bezpečností. Evropská unie musí být i nadále svobodnou a otevřenou společností založenou na právním státu, a nesmí v žádném případě obětovat hodnoty svobody a ochrany základních práv.

1.17 EHSV má za to, že nařízení musí zajistit aktivnější úlohu organizované občanské společnosti při posuzování dopadu, účinnosti a přidané hodnoty iniciativ a opatření uvedených v evropské strategii pro vnitřní bezpečnost.

2. Azylový a migrační fond: zapojení občanské společnosti

2.1 Výbor v zásadě kladně hodnotí iniciativy a rozpočtové linie, které Komise navrhla, a podporuje posílení zásady partnerství.

2.2 Za zvláště významné považuje EHSV návrhy týkající se Azylového a migračního fondu a navrhuje, aby při jednáních Rady členské státy schválily částky navržené Komisí a nesnižovaly je, neboť na záležitosti spojené s azylem, migrací, začleňováním a ochranou základních práv osob by měly být poskytnuty dostatečné finanční prostředky, a to zejména v době hospodářské krize.

2.3 Ve srovnání se současným rozpočtovým režimem bude mít Evropský parlament rozhodující úlohu, neboť je v tomto případě spolutvůrcem právních předpisů a bude moci demokraticky hodnotit všechny iniciativy a zaručit evropskou přidanou hodnotu.

⁽¹⁾ COM(2011) 751 final.

⁽²⁾ COM(2011) 750 final; COM(2011) 753 final.

⁽³⁾ COM(2011) 752 final.

2.4 EHSV se domnívá, že EP by měl zdůraznit evropský rozměr politických priorit, které mají získat finanční podporu, a to i na úrovni členských států. Při politické proceduře schvalování nařízení musí umožnit zapojení organizované občanské společnosti prostřednictvím zásady partnerství a zřizování fór a platform, jakož i provádění nezávislých hodnocení.

2.5 EHSV vítá nová ustanovení obsažená v nařízeních, která usnadní přístup občanské společnosti k finanční podpoře, doporučuje však větší pružnost postupů, aby se díky snížení administrativních a finančních nákladů mohly zapojit také malé organizace.

2.6 Občanská společnost přináší vysokou přidanou hodnotu, pokud jde o určování potřeb na základě nezávislých zpráv a o vypracovávání studií a hodnocení politik. Právě organizace občanské společnosti mají značnou zkušenost a dobře znají realitu na místní úrovni, a tedy dobře vědí, jak probíhá provádění opatření.

2.7 EHSV zastává názor, že zásada partnerství je centrálním pilířem nového finančního rámce, jenž musí zajistit větší zaměření na zapojení všech zúčastněných stran: vnitrostátních, regionálních i místních orgánů, organizací občanské společnosti a sociálních partnerů.

2.8 Zásada partnerství musí být uplatňována ve všech fázích, a to od přípravy přes provádění až k monitorování a hodnocení účinků přidělených finančních prostředků. Měla by se týkat jak členských států, tak i iniciativ na úrovni EU ⁽⁴⁾.

2.9 EHSV souhlasí s tím, aby se v rámci nařízení zavedla povinnost členských států ustavovat partnerství s příslušnými orgány a subjekty za účelem vypracování a realizace národních programů. K těmto orgánům a subjektům musí patřit regionální a místní orgány, občanská společnost (nevládní organizace, organizace zastupující přistěhovalce a sociální partneři) a mezinárodní organizace (UNHCR, IOM atd.).

3. Priority a politický dialog

3.1 EHSV uvádí, že politický dialog má zásadní význam pro určení priorit, jimiž se budou řídit národní programy, současně se však domnívá, že do tohoto dialogu musí být vedle Evropské komise a členských států zapojeny všechny evropské institucionální subjekty (EP, EHSV a VR).

⁽⁴⁾ Comments of the Commission's Proposals for a New EU Funding of Asylum and Migration Actions under the Multiannual Financial Framework (Připomínky k návrhu Komise ohledně nového financování opatření azylové a migrační politiky v rámci víceletého finančního rámce), Caritas Europa, CCME, COMECE, Eurodiaconia, ICMC, JRS-Europe, QCEA, – k dispozici zde: http://www.caritas-europa.org/module/FileLib/MFF-Christiangroupstatement_April2012.pdf. Civil Society Statement and Recommendations on the Future EU Funding in the Area of Migration and Asylum 2014–2020 (Vyjádření a doporučení občanské společnosti k budoucímu financování EU v oblasti migrace a azylu 2014–2020), ECRE a dalších 40 organizací občanské společnosti, březen 2012, k dispozici zde: http://www.ecre.org/index.php?option=com_downloads&id=444.

3.2 V kontextu politického dialogu je třeba zajistit konkrétní úlohu jak pro EHSV, tak pro Evropské fórum pro integraci, s cílem určit priority a cíle v oblasti financování a překonat překážky. Uvedené fórum stejně jako EHSV mohou posílit evropskou přidanou hodnotu Azylového a migračního fondu v rámci víceletého programování jednotlivých členských států.

3.3 Fórum a EHSV musí též být konzultovány při stanovování priorit pro opatření na nadnárodní úrovni a opatření se zvláštním významem pro Evropskou unii a rovněž při přezkumu zvláštních opatření v polovině období. Evropská komise musí také v rámci „opatření Unie“ navázat partnerství se sociálními partnery a nevládními organizacemi.

3.4 Dále EHSV navrhuje, aby nový finanční rámec zajistil, že všechny členské státy na vnitrostátní úrovni naváží strukturovaný a pluralitní dialog se sociálními partnery a nevládními organizacemi s cílem zajistit jim významnou úlohu při určování vnitrostátních priorit před zahájením dialogu s Evropskou komisí.

4. Programování a řízení

4.1 EHSV se domnívá, že by měl být navýšen rozpočet na „opatření Unie“, který představují prostředky určené na financování prioritních politických činností (podpora tvorby právních předpisů a politické koordinace) a rovněž projektů, v nichž se počítá s účastí organizované občanské společnosti a sociálních partnerů. V této souvislosti souhlasí EHSV s tím, aby měla Evropská komise k dispozici 20 % celkového rozpočtu Azylového a migračního fondu. Pokud jde o jejich správu, musí Komise navázat aktivnější dialog s EHSV, fórem a organizacemi občanské společnosti.

4.2 EHSV podporuje návrh Komise, podle něhož by měl finanční příspěvek v rámci národních programů pokrýt 75 % celkových způsobilých výdajů na projekt, s možností spolufinancování z veřejných či soukromých zdrojů.

4.3 Souhlasí rovněž s návrhem, aby bylo možné tento příspěvek zvýšit na 90 % v závislosti na strategických prioritách definovaných v jednotlivých zvláštních nařízeních nebo v „*řádně odůvodněných případech, zejména kdyby nebylo možno projekt jinak realizovat nebo kdyby nebylo dosaženo cílů národního programu*“. V takovýchto případech by měly být přednostně podporovány iniciativy a projekty uskutečňované malými nevládními organizacemi.

4.4 EHSV podporuje cíl zjednodušit a snížit administrativní zátěž a souhlasí rovněž s tím, aby se za prioritu považovalo monitorování a hodnocení programů a projektů, jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni. Je zásadní, aby bylo zajištěno nezávislé a vysoce kvalitní hodnocení ve spolupráci s organizovanou občanskou společností, již je za tímto účelem třeba poskytnout nezbytné finanční prostředky.

4.5 Na základě hodnotících zpráv, které předloží členské státy (první z nich, průběžná, bude předložena v roce 2017 a druhá, následná, v roce 2023), předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě, EHSV a VR zprávu o provádění a účincích nařízení. EHSV se domnívá, že by měla být stanovena úloha občanské společnosti při hodnocení, a navrhne proto Komisi, aby byl zaveden strukturovaný systém konzultace a svolána konference.

4.6 EHSV podporuje návrh Komise, podle něhož by měla být při rozdělování finančních zdrojů mezi členské státy stanovena jednak pevná částka, jednak proměnná či flexibilní částka. Co se týče proměnné částky, EHSV považuje za zásadní, aby členské státy připravovaly své roční programy v návaznosti na priority EU a na základě spolupráce s ostatními členskými státy.

4.7 Pokud jde o Azylový a migrační fond, EHSV je toho názoru, že za prioritní akci financovanou v rámci proměnné částky by mělo být výslovně označeno zřizování vnitrostátních, regionálních a místních fór/platforem zaměřených na přistěhovalectví a integraci, na nichž by se podílely organizace občanské společnosti.

4.8 Více transparentnosti je zapotřebí také při určování procentuální výše prostředků fondů vyhrazené pro každý specifický cíl, aby tak byla zajištěna přiměřená rovnováha na vnitrostátní úrovni.

4.9 Finanční prostředky určené na „opatření Unie“ by se měly použít nejen na mimořádnou pomoc, Evropskou migrační síť, technickou pomoc a provádění zvláštních operačních úkolů agenturami Unie, ale i na podporu Evropského fóra pro integraci a evropských sítí sdružujících občanskou společnost a sociální partnery.

4.10 EHSV nesouhlasí s návrhem Komise, podle něhož by měly být financovány výhradně výzkumné projekty, které jsou považovány za inovační z hlediska využití v rámci bezpečnostních služeb a složek. Měly by být i nadále podporovány výzkumné projekty, na nichž se podílí občanská společnost, sociální partneři a nevládní organizace a které se zabývají hodnocením politik v oblasti bezpečnosti a přistěhovalectví a jejich dopadů na základní práva.

5. Rozměr Azylového a migračního fondu týkající se osob

5.1 EHSV podporuje pružný přístup, který Komise navrhuje v souvislosti s rozměrem týkajícím se osob, a zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby se financovaná opatření mohla vztahovat na širokou škálu příjemců, tedy nejen státních příslušníků třetích zemí legálně pobývajících na území EU. Této otázce byla věnována značná pozornost v rámci Evropského fóra pro integraci i ve stanoviscích EHSV.

5.2 EHSV si přeje, aby Azylový a migrační fond umožnil provádění iniciativ týkajících se všech osob bez ohledu na jejich postavení, a to včetně přistěhovalců bez dokladů, a proto podporuje návrh Komise na rozšíření skupiny příjemců těchto iniciativ, neboť pouze tímto způsobem bude možné financovat integrační činnost sociálních partnerů a nevládních organizací usilujících o začlenění osob bez dokladů.

5.3 Současně je však EHSV proti návrhu Komise, podle něhož by se působnost integračních opatření mohla týkat občanů členského státu z prostředí migrantů, což znamená, že „alespoň jeden z příbuzných (tj. matka či otec) je státním příslušníkem třetí země“; to totiž může vést k diskriminaci, poněvadž na státní příslušníky členských států nelze uplatňovat integrační programy či testy jako podmínku povolení k pobytu a volného pohybu; to by bylo proti zásadě rovnosti zacházení, jež je zaručena občanstvím Unie.

5.4 EHSV má za to, že Azylový a migrační fond je nástroj určený k financování integračních politik a politik přijímání osob, jež do Evropy přišly nedávno. Pro předcházení sociálnímu vyloučení a nedostatku příležitostí u některých evropských občanů, kteří jsou potomky přistěhovalců, nebo u občanů Unie, kteří pobývají v jiném členském státě, než je jejich státní příslušnost, má EU vhodnější finanční nástroje, jako například Evropský sociální fond.

5.5 Programy zaměřené na ochranu zvláště ohrožených osob musí mít v rámci financování prioritu, zejména pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, těhotné ženy a oběti obchodu s lidmi a sexuálního vykořisťování.

6. Informace, transparentnost a zveřejňování

6.1 EHSV podporuje, aby byl v novém finančním rámci kladen větší důraz na informace, zveřejňování a transparentnost. Je třeba zaručit, že členské státy a odpovědné orgány umožní přístup k informacím o národních programech (vytvořením internetové stránky).

6.2 Zjednodušování postupů však nesmí vést k omezování transparentnosti. Nový rámec musí zvýšit úroveň transparentnosti provádění programů a opatření na vnitrostátní, regionální i místní úrovni.

7. Základní práva

7.1 EHSV se domnívá, že finanční rámec musí zajistit, že při uplatňování všech opatření bude zpřísněna ochrana lidských práv, vzhledem k tomu, že Listina základních práv má kladný dopad na politiky zaměřené na vnitřní bezpečnost, azyl a migraci. Výbor již vypracoval stanovisko z vlastní iniciativy⁽⁵⁾, v němž prosazuje ochranu lidských práv v politikách zaměřených na přistěhovalectví, azyl, navrácení osob a ochranu hranic.

⁽⁵⁾ Viz stanovisko Výboru, Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 29.

7.2 EHSV navrhuje, aby se prostřednictvím nařízení o Azylovém a migračním fondu a nařízení o Fondu pro vnitřní bezpečnost zaručilo, že v rámci veškerých iniciativ a projektů, které budou financovány ze zdrojů EU, budou důsledně dodržována základní práva osob a že bude zajištěna účinná ochrana práv stanovených Listinou.

7.3 Při hodnocení slučitelnosti politik a opatření financovaných ze zdrojů EU se základními právy by měla hrát aktivní a konkrétní úlohu Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) se sídlem ve Vídni. Při hodnocení dopadu vnitrostátních, regionálních a místních opatření na uplatňování Listiny základních práv mohou hrát zásadní úlohu nevládní organizace.

7.4 Dalším subjektem, který by se mohl podílet na hodnocení slučitelnosti integračních politik a ochrany základních práv a nediskriminace, je Evropské fórum pro integraci.

8. Mimořádné situace a technická pomoc

8.1 V novém nařízení je věnována zvláštní pozornost mimořádným a krizovým situacím. EHSV podporuje návrh Komise, podle něhož by díky dostatečným finančním prostředkům vyčleněným na mimořádné situace měla být na evropské úrovni zajištěna možnost pružnější reakce.

8.2 EHSV podporuje snahu Komise zajistit finanční zdroje, které lze rychle využít v případech „krize týkající se migrace“ nebo k řešení „naléhavých a zvláštních potřeb v případě mimořádné situace“, a souhlasí s tím, aby tato podpora mohla v rámci dostupných zdrojů dosáhnout výše 100 % způsobilých nákladů.

8.3 Výbor však navrhuje, aby byly tyto zdroje určeny především k řešení humanitárních krizí, neboť solidarita by měla být projevována zejména ochranou postižených osob a zajištěním jejich bezpečí.

8.4 Kromě toho je zapotřebí zajistit, aby členské státy a orgány Společenství i v mimořádných situacích dodržovaly společné záruky, zásady a práva, jež stanoví evropské právní předpisy.

8.5 EHSV podporuje rovněž zavedení mechanismu pro mimořádné situace, který Evropské unii umožní financovat ve spolupráci s členskými státy okamžité rychlé zásahy v případě katastrof, teroristických útoků či rozsáhlých počítačových útoků.

9. Vnější rozměr

9.1 Vzhledem k tomu, že v rámci uvedených politik je nově považován za prioritu vnější rozměr, EHSV je toho názoru, že financování opatření musí být v souladu s vnitřními i vnějšími prioritami EU v daných oblastech.

9.2 Je zapotřebí zlepšit spolupráci mezi GR pro vnitřní věci a Evropskou službou pro vnější činnost při vymezování politických priorit a zajišťování jejich souladu. Tak bude možné dosáhnout toho, aby byly politiky a projekty financované z nového rozpočtového rámce v souladu s rozvojovými politikami a vnějšími vztahy EU, namísto toho, aby se vzájemně vylučovaly. Měla by být zlepšena spolupráce v rámci dohod uzavřených mezi EU a třetími zeměmi, avšak rozvojová pomoc by neměla být podmiňována uzavíráním dohod v oblasti zpětného přebírání osob a kontroly hranic.

9.3 Cílem vnějšího rozměru těchto politik musí být jak zvýšení vnitřní bezpečnosti, tak i rozvoj třetích zemí. Nejvhodnějším rámcem pro vnější rozměr politik zaměřených na azyl, migraci a vnitřní bezpečnost je vnější politika a rozvojová pomoc ⁽⁶⁾.

9.4 EHSV navrhuje, aby se Azylový a migrační fond i Fond pro vnitřní bezpečnost zaměřily rovněž na zlepšení stavu lidských práv a kvality právního státu a zejména aby prosadily posilování azylových systémů a lepší dodržování mezinárodních ustanovení v třetích zemích.

9.5 Kromě toho by měl být brán ohled na skutečnost, že země, které sousedí s EU, by neměly nést veškeré náklady na azylová řízení osob procházejících přes jejich území. EU by měla spolupracovat prostřednictvím fondů.

10. Integrace

10.1 EHSV podporuje návrh Komise, podle něhož by se měly integrační politiky rozvíjet na místní a regionální úrovni prostřednictvím jazykových kurzů, kurzů zaměřených na občanskou orientaci a účast na společenském a občanském životě a prostřednictvím mezikulturního dialogu a podpory rovného přístupu ke službám a statkům. Zásadní podmínkou je, aby byla tato opatření řízena nevládními organizacemi a orgány místní a regionální samosprávy.

10.2 Výbor již předložil stanovisko z vlastní iniciativy ⁽⁷⁾, v němž uvedl tentýž návrh, a uspořádal konferenci ve Valencii s účastí různých orgánů regionální a místní samosprávy a mnoha organizací občanské společnosti. Tento přístup prosazuje rovněž Evropské fórum pro integraci.

10.3 Zvláštní pozornost by měla být věnována podpoře opatření a projektů, v nichž je integrace považována za obousměrný a dynamický společenský proces vzájemného přizpůsobování.

⁽⁶⁾ UNHCR's observations on future arrangements for EU Funding in the area of Home Affairs after 2013 (Připomínky UNHCR k budoucím ujednáním v oblasti financování vnitřních věcí z prostředků EU po roce 2013), červen 2011, <http://www.unhcr.org/4df752779.pdf>.

⁽⁷⁾ Viz stanovisko Výboru, Úř. věst. C 318, 29.10.2011, s. 69–75.

10.4 EHSV podporuje návrh Komise, aby byly evropské fondy určeny ke konkrétním cílům a aby nebyly používány k financování národních programů, které nemají souvislost s evropskými programy⁽⁸⁾.

10.5 EHSV navrhuje, aby bylo zakázáno používat prostředky z Azylového a migračního fondu k financování národních programů, které porušují lidská práva nebo jsou v rozporu se základními společnými zásadami integrace. EHSV nesouhlasí s tím, aby některé členské státy pro obnovu povolení k pobytu, sloučení rodiny či pro přístup k veřejným statkům a službám vyžadovaly „testy integrace“.

10.6 V jiných stanoviscích⁽⁹⁾ již Výbor uvedl, že by měla být zlepšena vzájemná provázanost Fondu pro integraci a Evropského sociálního fondu, pokud jde o financování některých programů.

11. Azyl

11.1 EHSV sdílí priority společného evropského azylového systému, konkrétně podpůrná opatření pro zlepšení podmínek přijímání a integrace a také azylových řízení a pro posílení kapacity členských států.

11.2 Výbor navrhuje, aby byla část finančních prostředků z fondů určena na projekty a činnosti, jejichž cílem je zajistit, aby členské státy plnily své povinnosti v oblasti mezinárodní ochrany a aby prováděly evropské právní předpisy.

11.3 EHSV považuje za zásadní, aby se financovalo vyhodnocování azylových politik členských států, zejména pokud jde o politiky zaměřené na zlepšení postupů a zvýšení kvality ochrany uprchlíků a žadatelů o azyl.

11.4 EHSV podporuje rozvoj programů zaměřených na znovuosídlení zajišťujících přesun uprchlíků z území mimo EU a jejich usazování v Unii.

11.5 Výbor podporuje i program na přemísťování v rámci Unie, který poskytuje finanční pobídky účastnícím se členským státům.

11.6 Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) se sídlem na Maltě musí získat jednoznačný mandát k hodnocení

vnitrostátních azylových systémů a jejich slučitelnosti s povinnostmi vyplývajícími z evropského a vnitrostátního práva a také se základními právy. Toto hodnocení musí být prováděno ve spolupráci s občanskou společností a s vysokým komisařem OSN pro uprchlíky.

12. Přijímání

12.1 EHSV vítá skutečnost, že je v rámci Azylového a migračního fondu kladen důraz na možnost financovat opatření zaměřená na budování kapacit, mezi něž patří například vytváření strategií k podpoře legální migrace zaváděním pružných a transparentních řízení o přijetí a rovněž posílení schopnosti členských států rozvíjet a vyhodnocovat své politiky v oblasti přistěhovalectví.

13. Partnerství v oblasti mobility

13.1 K tomuto tématu vypracoval EHSV stanovisko⁽¹⁰⁾, v němž uvedl, že partnerství v oblasti mobility a migrace se musí opírat o čtyři pilíře: usnadňování a organizace legální migrace a mobility; prevence a omezování nelegální migrace a obchodování s lidmi; podpora mezinárodní ochrany a posílení vnějšího rozměru azylové politiky; maximalizace dopadu migrace a mobility na rozvoj.

14. Navracení osob

14.1 EHSV se domnívá, že by měly být přednostně prosazovány dobrovolné návraty s využitím podpůrných systémů, a proto podporuje návrh Komise, aby byly při opatřeních na vnitrostátní úrovni realizovány programy asistovaného dobrovolného návratu.

14.2 Finanční prostředky z fondu by měly sloužit k zajištění podpůrných systémů pro dobrovolné návraty; díky nim by návraty měly být přínosem jak pro dotčené osoby, tak i pro země jejich původu. Pokud by byly výjimečně uplatněny postupy nucených návratů, musí být v plném rozsahu dodržována lidská práva s ohledem na doporučení Rady Evropy⁽¹¹⁾.

14.3 Výbor však nesouhlasí s tím, aby byly evropské fondy využívány k financování činností týkajících se nuceného návratu, z nichž některé jsou podle mínění občanské společnosti v rozporu s Listinou základních práv.

15. Vnitřní bezpečnost a hranice

15.1 Prioritou je podpora policejní spolupráce při předcházení přeshraniční trestné činnosti a v boji proti organizovanému zločinu. EHSV podporuje opatření zaměřená na zlepšení spolupráce mezi bezpečnostními službami a činností Evropolu.

⁽⁸⁾ Report on the Stakeholder Conference „The Future of EU Funding for Home Affairs: A Fresh Look“ (Zpráva o konferenci zainteresovaných stran na téma „Budoucnost financování oblasti vnitřních věcí – nový pohled na věc“), Evropská komise, GR pro vnitřní věci, Brusel, 8. dubna 2011, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/event/docs/mff_conference_report_11-5-2011_final_participants.doc.pdf – jedním ze závěrů této zprávy je, že: „na financování z prostředků EU by nemělo být nahlíženo jako na náhradu vnitrostátního financování, tj. členské státy jsou i nadále odpovědné za to, že na vnitrostátní úrovni bude k dispozici dostatek prostředků za účelem financování politik v oblasti vnitřních věcí. Aby měly prostředky, jež vynaloží EU, přidanou hodnotu, musí zohledňovat priority a strategické závazky na úrovni EU a měly by podporovat provádění unijní *acquis* v oblasti vnitřních věcí.“

⁽⁹⁾ Viz stanovisko Výboru, Úř. věst. C 347, 18.12.2010, s. 19.

⁽¹⁰⁾ Viz stanovisko Výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Globální přístup k migraci a mobilitě, zpravodaj: Luis Miguel Pariza Castaños, spolupředseda: Brenda King. Dosud nezveřejněno v Úředním věstníku.

⁽¹¹⁾ „Dvacet pokynů pro nucené navracení“ COM(2005) 40 final.

15.2 EHSV souhlasí s návrhem Komise na zlepšení policejní spolupráce a předcházení přeshraniční trestné činnosti v EU a boje proti ní, zejména pak s opatřeními zaměřenými na zlepšení spolupráce mezi bezpečnostními službami v boji proti organizovanému zločinu. Je velmi důležité, aby se všechny priority soustředily na posilování vzájemné důvěry mezi bezpečnostními silami, včetně aspektů týkajících se právního státu.

15.3 Fondy by se měly využívat ke zlepšení a rozvoji kvality a transparentnosti společných metodik používaných na evropské úrovni při identifikaci hrozeb a rizik pro bezpečnost Evropy, jako například v případě práce Europolu a jeho zpráv o organizovaném zločinu (OCTA).

15.4 Evropská unie musí zlepšit boj proti kriminálním sítím nelegálního obchodu s lidmi, s ohledem na to, že narušení hranic hrozí obzvláště v oblasti Středomoří a na východě Evropy.

15.5 EHSV podporuje to, aby Fond pro vnitřní bezpečnost sloužil k podpoře členských států při zajišťování větší účinnosti hraničních kontrol, vzhledem k tomu, že tyto kontroly představují veřejnou službu; má však za to, že tato spolupráce, včetně činností koordinovaných agenturou Frontex, musí být transparentní a musí být v souladu se Schengenským hraničním kodexem a s Listinou základních práv.

15.6 EHSV sdílí názor, že je zapotřebí pomoci členským státům v lepším uplatňování schengenského *acquis*, včetně vízového režimu a zavedení integrovaného systému správy hranic. V prvé řadě by mělo být zaručeno, že všechny členské státy uplatňují jednotným způsobem společná ustanovení v oblasti hraničních kontrol a že dodržují základní práva a zásadu volného pohybu osob.

15.7 EHSV se domnívá, že rozpočet přidělený evropským agenturám pro vnitřní bezpečnost, zejména Europolu, Eurojustu, Frontexu atd., by měl být navázán na větší demokratickou kontrolu činnosti Evropským parlamentem, zejména pokud jde o úkoly, které mohou být problematictější z hlediska Listiny základních práv, jako jsou například jejich operační pravomoci na vnitrostátní úrovni, výměna a využívání osobních údajů, kvalita informací vyměňovaných s orgány členských států a orgány třetích zemí a objektivita jejich analýz rizik.

15.8 Je nutné zahájit veřejnou diskusi se zástupci občanské společnosti o přidané hodnotě, rozpočtovém dopadu a ochraně základních práv v rámci systému EUROSUR (evropský systém ostrahy hranic). Je velmi důležité, aby takto zásadní politická iniciativa šla ruku v ruce s naprostou transparentností a právní jistotou, a to jak pokud jde o její cíle, tak i rozsah působnosti.

15.9 EHSV vyzývá Evropský parlament, aby věnoval zvláštní pozornost přiměřenosti systému EUROSUR a jeho přispění k ochraně lidských práv při hraničních kontrolách a ostraze v oblasti Středomoří, s ohledem na to, že nejdůležitější povinností hraniční ostrahy je záchrana osob, jež se ocitnou v nebezpečí.

15.10 Výbor doporučuje, aby všechny politické návrhy, zejména pokud mají natolik zásadní dopad na rozpočet, byly projednány v demokratické a transparentní diskusi, se zohledněním zásady proporcionality a základních práv.

16. Rozsáhlé informační systémy (VIS, SIS, Eurodac)

16.1 EHSV je toho názoru, že by Evropský parlament měl zhodnotit nezbytnost, přiměřenost a účinnost stávajících rozsáhlých informačních systémů (Schengenský informační systém (SIS), Vízový informační systém (VIS) a Eurodac) i systémů, které se teprve zavádějí (SIS II).

16.2 Toto hodnocení musí být provedeno před tím, než se rozhodne o financování nových systémů, jaké navrhuje Evropská komise ve sdělení o „inteligentních hranicích“, zejména systému pro zaznamenávání vstupu a výstupu a programu registrovaných cestujících, které Komise zamýšlí zavést v roce 2012.

16.3 Výbor zdůrazňuje odpovědnost nové agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů se sídlem v Tallinu, která je velmi důležitá z hlediska prostoru svobody, bezpečnosti a práva, neboť bude koordinovat veškeré systémy, které již existují nebo budou vytvořeny v budoucnu. Agentura musí podléhat výraznější demokratické kontrole Evropského parlamentu, především pokud jde o slučitelnost její činnosti s ochranou údajů a soukromí a zásadou účelového omezení při využívání informací a co se týče možnosti rozšířit její současné pravomoci na rozvoj a koordinaci budoucích informačních systémů.

V Bruselu dne 11. července 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON